

सहिदभूमि गाउँपालिकाको दोस्रो गाउँसभाको सातौँ अधिवेशनको दोस्रो बैठकमा
२०८२ साल आषाढ १० गते मंगलबार,
उपाध्यक्ष रत्नश्वरी राईज्यूले
प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिकवर्ष २०८२/०८३को
बजेटबक्तव्य

सहिदभूमि गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
पिप्ले, धनकुटा,
कोशी प्रदेश, नेपाल

आदणीय सभाध्यक्षज्यू,
गाउँसभासदस्यज्यूहरु,

१. सहिदभूमि गाउँपालिकाको दोस्रो गाउँसभाकोसातौँ अधिवेशनको दोस्रो बैठकमा आ.व. २०८२/०८३ को आय व्यय यो सम्मानित गाउँसभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा हर्सित महसुस गरेको छु।
२. सर्वप्रथम म विभिन्न लोकतान्त्रिक जनआन्दोलनहरुमा नागरिकको अधिकार प्राप्तिका लागि साहदत प्राप्त गर्नुहुने ज्ञातअज्ञात शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु।
३. आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट निर्माणका क्रममा २०८२/०३/०८ गते गाउँपालिकाका अध्यक्षजूबाट सम्मानीत गाउँ सभामा पेश गर्नु भई २०८२/०३/१० गतेको गाउँ सभाबाट पारित सहिदभूमि गाउँपालिकाको २०८२/०८३ नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने गरी बजेटमा व्यवस्था गरेको छु।
४. बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, सोह्रौँ पञ्चवर्षिय योजना, कोशी प्रदेशको दोस्रो आवधिक योजना, दिगो विकास लक्ष्यका सूचकहरु, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको व्यवस्था, नेपाल सरकारबाट समयसमयमा जारी गरेका आदेश तथा निर्देशनहरु तथा सहिदभूमि गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमहरुलाई महत्वपूर्ण आधारको रुपमा लिएको छु।
५. बजेट निर्माणको क्रममा सामाजिक सुरक्षा, दिगोविकास, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैंगिक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास, बालमैत्री र वातावरणमैत्री स्थानीय शासन, आधारभूत स्वास्थ्य, पूर्ण साक्षरता, खुला दिशा मुक्त तथा पूर्ण सरसफाई, पूर्वाधार विकास लगायतका अन्तर सम्बन्धित विषयहरुलाई समेत ध्यान दिएको छु।

६. वर्तमान अवस्थामा मुलुकको समग्र अर्थतन्त्रमा देखिको असहज परिस्थितिका कारण चालु आ.व.मा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहलाई प्रदान हुने वित्तीय हस्तान्तरणको परिमाण उल्लेख्य रूपमा घटेर प्राप्त भएको छ। यसले चालु आ.व.मा निर्धारित योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न वित्तीय श्रोतमा चाप परेको छ।
७. यद्यपी, सुखी र समृद्ध सहिदभूमि निर्माणका लागि उपलब्ध सीमित श्रोत र साधनहरूलाई सहिदभूमि बासीले आफ्ना प्रतिनिधिहरू मार्फत व्यक्त गर्नुभएको चाहना र माग अनुरूप गाउँपालिकाको प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रहरूमा केन्द्रित हुने गरी बजेट विनियोजनमा जोड दिएको छु।
८. बजेट निर्माणका क्रममा हामीलाई विभिन्न माध्यमबाट राय सल्लाह सुझाव प्रस्तुत गर्नुहुने आदरणीय गाउँबासी आमाबुबा, दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरू, निर्वाचित पदाधिकारीहरू, राजनीतिक दलका पदाधिकारीहरू, कर्मचारी वर्ग, सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाका पदाधिकारीज्यूहरू, नागरिक समाज, बुद्धिजिवी वर्ग, शिक्षक, पत्रकार लगायत सबै व्यक्तित्वहरू प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु।

आदणीय सभाध्यक्षज्यू,
गाउँ सभा सदस्यज्यूहरू,

९. अब म चालु आ.व. २०८१/८२ मा यस गाउँपालिकाबाट सञ्चालनभएका योजना तथा कार्यक्रमको लागि अनुमान गरिएको आय, व्यय र सो प्राप्तिको संक्षेपमा प्रस्तुत गर्दछु।

यस गाउँपालिकाको आन्तरिक आय रु. ७० लाख, नेपाल सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण तर्फ रु.८ करोड ५१ लाख, सशर्त अनुदान चालु तथा पूँजिगत गरी रु. २२ करोड २७ लाख ४७ हजार, विशेष अनुदान रु.९५ लाख,

समपुरक अनुदान रु. १ करोड १० लाख र राजश्व बाँडफाँड तर्फ रु. ८ करोड ११ लाख तथा प्रदेश सरकार मार्फत समानीकरण अनुदान रु. ५० लाख ७३ हजार, शसर्त अनुदान तर्फ चालु र पूँजीगत गरी रु. १ करोड २९ लाख ७२ हजार, समपुरक अनुदान रु. ९७ लाख ५० हजार, राजश्व बाडफाँड तर्फ रु. २५ लाख ११ हजार र गत आ.व. २०८०/०८१ को नगद मौज्दात रु. ४ करोड २७ लाख ५० हजार गरी कुल ४९ करोड ०१ लाख ३ हजार प्राप्त हुने आय प्रक्षेपण गरिएको थियो।

१०. चालु आ.व. २८/०८१२ को आषाढ ०९ गतेसम्म आन्तरिक आय रु. ४६ लाख ५ हजार ५ सय २७ रुपैयाँ, नेपाल सरकारबाट वित्तिय समानीकरण अनुदान तर्फ रु. ७ करोड ८७ लाख ८० हजार ७ सय ६० रुपैयाँ, शसर्त अनुदान चालु र पूँजीगत गरी रु. २२ करोड ०६ लाख ९७ हजार रुपैयाँ, शेष अनुदान रु. ९५ लाख ३० समपुरक अनुदान रु. लाख, तथा प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानिकरण अनुदान रु. ५० लाख ७३ हजार रुपैयाँ, शसर्त अनुदान चालु र पूँजीगत गरी रु. १ करोड ७२ लाख ३१ हजार, समपुरक अनुदान रु. ५० लाख ९७ र राजश्व बाँडफाँड संघ र प्रदेशबाट रु. ६ करोड ६२ लाख २० हजार ३ सय ३५ रुपैयाँ र गत आ.व.को मौज्दात रु. ४ करोड २७ लाख १ हजार ५८ सय २७ रुपैयाँ गरी जम्मा रु. ४५ करोड २८ लाख २१ हजार ४ सय ४९ रुपैयाँ प्राप्त भएको छ। जुन प्रक्षेपित कुल बजेट रकमको ९२ प्रतिशत हो।

११. चालु आ.व. २०८१/८२ को आषाढ ०९ गतेसम्म चालु खर्च तर्फ रु. २४ करोड ९१ लाख ९५ हजार ५ सय ११ रुपैयाँ तथा पूँजीगत खर्च तर्फ रु. ७ करोड ३३ लाख ६१ हजार ७ सय ६८ रुपैयाँ गरी जम्मा रु. ३२ करोड २५ लाख ५७ हजार २ सय ७९ रुपैयाँ खर्च भएको छ।

१२. यस गाउँपालिकाको चालु आ.ब.२०८१/८२ को आषाढ ०९ गतेसम्म खर्च प्रगति चालु खर्चतर्फ ७४.५१ प्रतिशत र पूँजिगत खर्चतर्फ ४७.१३ प्रतिशत खर्च भएको छ।

**आदणीयसभाध्यक्षज्यू,
गाउँसभासदस्यज्यूहरु,**

१३. अब म आगामी आ.ब.२०८२/०८३ को बजेटको सोच, लक्ष्य, प्राथमिकताका क्षेत्रहरु र उद्देश्य प्रस्तुत गर्दछु।
- (क) सोचः"सहिदभूमिको समृद्धि, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन र कृषि" मार्फत समुदायको स्थानीय सरकार प्रतिको पहुँच र अपनत्व बृद्धि गर्नु रहेको छ।
- (ख) लक्ष्यःपर्याप्त र दिगो ग्रामिण भैतिक पूर्वाधार विकास, कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि,शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण, पर्यटन प्रवर्द्धन एवं पूर्वाधारको विकास,सामाजिक न्याय सहितको समतामूलक समाजको निर्माण गर्दै समृद्ध सहिदभूमि गाउँपालिकाको निर्माण गर्नु रहेको छ।
१४. साधनको सीमित उपलब्धताका कारण योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लैजानु पर्ने वाध्यता भएकोले सालबसाली रुपमा आयोजनालाई प्राथमिकताका क्षेत्रहरुको पहिचान गरी सोही अनुरूप कार्यान्वयन गर्नु आजको आवश्यकता हो। सोही सिद्धान्त अनुरूप योजना तथा कार्यक्रमहरू छनौट गर्दा देहायका प्राथमिकताहरुको आधारमा योजना तथा कार्यक्रम तय गरेको छु।

प्राथमिकताहरू

- (क) आर्थिक विकासका प्रमुख क्षेत्रहरू कृषि, सडक, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र खानेपानीलगायका क्षेत्र ।
- (ख) पूर्वाधारयुक्त, उत्पादनमुखी र बहुसंख्यक नागरिकलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्नेकार्यक्रमहरू ।
- (ग) स्वास्थ्य र शिक्षाको सर्वसुलभता र गुणस्तरीयतामा अभिवृद्धि हुने कार्यक्रमहरू ।
- (घ) लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष फाइदा हुने कार्यक्रमहरू ।
- (ङ) आवधिक र गुरु योजनाले निर्दिष्ट मार्गदर्शन गरेका कार्यक्रमहरू ।
- (च) दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने योजनाहरू ।
- (छ) आर्थिक र सामाजिक रूपले पछि परेको विपन्न दलित, जनजाति, सिमान्तकृत, वृद्धवृद्धा, बालबालिका, अपाङ्गता भएका नागरिक, युवालगायत लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने योजनाहरू ।
- (ज) अधुरार क्रमागत योजनाहरू ।
- (झ) संस्थागत क्षमता सवलीकरण गर्न सहयोग हुने कार्यक्रमहरू ।
- (ञ) प्रत्यक्ष रोजगारी र छिटो प्रतिफल प्राप्त हुने योजनाहरू ।
- (ट) सामाजिक न्याय र सशक्तिकरणमा टेवा पुर्याउने योजनाहरू ।

१५. अब म आगामी आर्थिक वर्षको बजेटले लिएका उद्देश्यहरू प्रस्तुत गर्दछु ।

आगामी आर्थिक वर्षको बजेटले निम्नानुसारको उद्देश्यहरू लिएको छ ।

उद्देश्यहरू

- (क) आर्थिक विकासका संवाहक कृषि,सहकारी,पशु, पर्यटन, पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको विकास माफत नागरिकले अनुभूत गर्ने गरी परिवर्तन गर्ने

- (ख) गुणस्तरीयशिक्षा,सर्वसुलभस्वास्थ्यरसम्मानितश्रमतथारोजगारकामाध्यमबाट समृद्ध सहिदभूमिनिर्माणगर्ने,
- (ग) सामाजिक समावेशीकरणमार्फतसीमान्तीकरणरवञ्चितीकरणमापरेकालिङ्ग, समुदायरभाषाकोसंस्कृतिकोसंरक्षणमार्फतसमतामूलकसहिदभूमिकोनिर्माणगर्ने
- ,
- (घ) सहिदभूमिगाउँपालिकाकापर्यटकीयक्षेत्रकोपहिचानविकासरप्रवर्द्धनगर्ने,
- (ङ) सबैवडाकार्यालयहरूलाईबाह्रैमहिनायातायातचलनसक्नेगरीसडकसंजालकोप्रवन्धगर्ने,
- (च) गाउँपालिकाभित्रकाविद्यालयहरूकाजीर्णपूर्वधारलाईनयाँपूर्वधारलेविस्थापितगर्ने।
- (छ) विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि सबै सामुदायिक विद्यालयलाई सूचना प्रविधिको प्रयोगमार्फत नियमनको दायरामा ल्याउने।
- (ज) स्थानीय स्रोत, साधनमा आधारित घरेलु तथा साना उद्योग प्रवर्द्धन र उद्यमशीलता विकास प्रवर्द्धन गर्ने।
- (झ) गाउँपालिकामा स्वास्थ्य संस्थालाई सुविधासम्पन्न र प्राविधिक क्षमतायुक्त बनाउँदै लैजाने।
- (ञ) सबैलाई स्वच्छ पिउने पानी पुर्याउने अवधारणाअनुसार सबै वडा, टोल, बस्तीमा खानेपानी पुग्ने गरी पूर्वाधारको प्रवन्ध गर्ने।
- (ट) सहिदभूमिलाई पूर्ण सरसफाइयुक्त गाउँ, बालमैत्री र वातावरणमैत्री गाउँको रूपमा रूपान्तरण गर्ने।
- (ठ) राष्ट्रका लागि खेलकुद र स्वास्थ्यका लागि खेलकुद नारालाई सार्थक तुल्याउन गाउँस्तरमा खेलकुद प्रतियोगिताहरूको आयोजना गर्ने, खेल मैदानको स्तरोन्नति र विकास गर्ने।
- (ड) गाउँपालिकाको संस्थागत सुदृढीकरण र विकासमार्फत सेवा प्रवाहमा सुधार ल्याई सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने।

१८. आगामी आर्थिक वर्षको बजेट कार्यान्वयन पश्चात निम्न अपेक्षित उपलब्धीहरू हाँसिल हुने अपेक्षा गरेको छु।

- (क) भौतिक पूर्वाधारको विकासबाट यातायातको सुविधामा वृद्धि भई नागरिकको जीवन स्तर सहज बनेछ।
- (ख) कृषि र पर्यटनको विकासका माध्यमबाट रोजगारीको अवसरमा वृद्धि हुनेछ।
- (ग) आधारभूत स्वास्थ्य सुविधामा नागरिकको पहुँच वृद्धि भएको हुनेछ।
- (घ) शैक्षिक क्षेत्रहरूमा गुणस्तरीय शिक्षाको प्रवर्धन हुनेछ।
- (ङ) विकासका लाभहरूको समन्यायिक बाँडफाँटमार्फत सामाजिक न्यायमा टेवा पुग्नेछ।
- (च) पर्यटकीय गाउँको रूपमा रूपान्तरित हुनेछ।
- (छ) स्वच्छ खानेपानीको उपलब्धतामा वृद्धि हुनेछ।
- (ज) बालमैत्री र पूर्ण सरसफाईयुक्त गाउँ हुनेछ।
- (झ) आर्थिक र मानवीय गरिबीको न्यूनीकरण हुँदै जानेछ।
- (ञ) समग्र खेल क्षेत्रको विकासमार्फत युवाहरूको खेल प्रतिको आकर्षणमा बढोत्तरी हुनेछ।
- (ट) संस्थागत सवलिकरणमार्फत सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता अभिवृद्धि हुनेछ।

आदरणीय सभाध्यक्षज्यू,

गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको बजेटमा क्षेत्रगत शाखागत कार्यक्रम र विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु।

कृषि विकासतर्फ:

१. "हेल्लो कृषि सेवा" कार्यक्रम मार्फत कृषकहरूको घरदैलो कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु।

२. "खोकु स्थानीय जातको सुन्तला संरक्षण प्रवर्द्धन कार्यक्रम" अन्तर्गत ५० प्रतिशत मुल्य छुट अनुदानमा कृषकहरुको मागका आधारमा खोकु स्थानीय जातको सुन्तलाको बिजु-विरुवा वितरण कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
३. किसानलाई आधुनिक प्रविधि तथा उपकरणको पहुँचमा ल्याई कृषि कार्यलाई सजिलो, व्यवसायिक र उत्पादनमुखी बनाउने लक्ष्य अनुरूप ५० प्रतिशत मूल्य छुट अनुदानमा डिजेल ईन्जिन मिनिटिलर र विद्युतिय चार्जर स्पेयर वितरण कार्यक्रममा आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
४. दिगो, सन्तुलित र पर्यावरणमैत्री कृषि विकासका लागि जैविक/प्राङ्गारिक/कम्पोष्ट मलबनाउने तालिम ७ वटै वडाहरुमा सञ्चालनका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
५. वागवानी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत ५० प्रतिशत मुल्य छुट अनुदानमागोलभेडा, खुर्सानी तथा उन्नतजातको माल्दह आँप/लिचिका विरुवा वितरण कार्यक्रममा ८ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु ।
६. गाउँपालिकामा स्तरीय निःशुल्क माटो परीक्षण गर्न, विषादीको प्रभाव मूल्याङ्कन तथा घुम्ती बाली उपचार कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
७. कृषिक्षेत्रकोसमग्रविकासकोलागिरु. ३०लाखविनियोजनगरेकोछु ।

पशुपंक्षी विकासतर्फः

१. "हेल्लो पशु सेवा" कार्यक्रम मार्फत कृषकहरुको घरदैलो कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
२. व्यवसायिक पशु फर्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम, गोठ/खोर निर्माण तथा सुधार कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
३. बंगुर प्रवर्द्धन कार्यक्रम, पशुपालक कृषकहरुको क्षमता विकास कार्यक्रम तथा व्यवसायिक कृषक प्रोत्साहनका लागि आश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।

४. सुरक्षित तथा गुणस्तरीय मासु आपूर्ति सुनिश्चित गर्न ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा मासु पसलसुधार कार्यक्रम (फ्रेस हाउस) कार्यान्वयनका लागि रकम विनियोजन गरेको छु ।
५. पशुहरुमा लाग्ने पशुरोग, विभिन्नमहामारी, घातकरोगनियन्त्रण, रेविजरोगनियन्त्रण कार्यक्रम तथा औषधी वितरणकार्यका लागि आवश्यक रकमविनियोजनगरेकोछु ।
६. व्यवसायिक पशुपालन कार्यक्रम प्रवर्द्धन तथा विस्तार गर्न तथा पशुहरुको नश्व सुधार कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
७. पशुपन्छीहरुमा पौष्टिक आहार विस्तार गर्नका लागि आहार सेवा कार्यक्रम तथा घाँस विकास कार्यक्रमको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८. स्थानीय स्तरमा पशु सेवा विस्तारको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ । पशु सेवा प्रसार कार्यक्रमका लागि रकम विनियोजन गरेको छु ।
९. मत्स्यउत्पादकत्ववृद्धिगर्नकोलागिनिःशुल्कमामाछाकाभूरावितरणगर्नकोलागिआवश्य कबजेटविनियोजनगरेकोछु ।
१०. पशुपंक्षीको विकासकोलागिसमग्रमारु. ३०लाखविनियोजनगरेकोछु ।

स्वास्थ्यतर्फः

१. "सुरक्षितमातृत्वःसुनिश्चितजीवन"भन्नेगाउँपालिकाकोआकाङ्क्षाकासाथउपाध्यक्षसँगगर्भ वतीरसुत्केरीपोषणतथाप्रोत्साहनकार्यक्रमलाईनिरन्तरतादिनेप्रबन्धगरेकोछु ।
२. गाउँपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट प्रवाह हुने स्वास्थ्य सेवा विस्तार तथा परीक्षण प्रणालीको विस्तार र सुधारको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । स्वास्थ्य संस्थाहरुमा ल्याब सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न, औजार तथा उपकरणहरु खरिद गर्न तथा बर्थिङ सेन्टरबाट प्रभावकारी सेवा प्रवाह गर्नका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।

३. जेष्ठ नागरिक, पूर्ण अपाङ्ग, गर्भवती तथा सुत्केरीहरूलाई निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गर्नेका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
४. गाउँका स्वास्थ्य चौकी वा स्थानीय अस्पताल मार्फत देश भरका विशेषज्ञ डाक्टरहरूसँग परामर्श सेवा लिन टेलिमेडिसन कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
५. एकीकृत घुम्ती स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्न, स्वास्थ्य संस्थामा पोषण कर्नर व्यवस्थापन गर्न तथा सुरक्षित मातृत्व तथा परिवार योजना सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
६. नेपाल सरकारले निःशुल्क रूपमा प्रदान गरेका औषधीहरूको अतिरिक्त गाउँपालिकाले निःशुल्करूपमा उपलब्ध गराउँदै आएको औषधीहरूको निरन्तरताको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
७. आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा प्रवर्द्धन तथा विस्तारका लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
८. समग्रमा स्वास्थ्य क्षेत्रको विकासको लागि रु. ४० लाख विनियोजन गरेको छु ।

शिक्षातर्फ,

१. सहिदभूमि गाउँपालिकाको स्थानीय पाठ्यक्रम "सहिदभूमि गाथा" लेखन तथा छपाईको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
२. शैक्षिक गुणस्तर सुधारमा सहयोग पुर्याउन कक्षा ८, एस.इ.इ.र कक्षा १२ को अन्तिम परीक्षामा सर्वोत्कृष्ट अंक ल्याउने विद्यार्थी प्रोत्साहन कार्यक्रमका लागि आवश्यक विनियोजन गरेको छु ।

३. स्थानीयभाषाकोसंरक्षण,
संस्वर्द्धनतथाप्रोत्साहनगर्नकालागिमातृभाषाशिक्षणकार्यक्रमलाईनिरन्तरतादिदैआवश्यक विनियोजनगरेकोछु ।
४. बालविकास,विद्यालयकर्मचारीतथासामुदायिकसिकाईकेन्द्रकापरिचालकहरुकालागि स्थानीयतहबाटपहुनेगरीआवश्यक रकम विनियोजनगरेकोछु ।
५. गाउँपालिकाका विद्यार्थीहरुलाई प्राविधिक विषय अध्ययन प्रोत्साहन गर्नका लागि आवश्यक प्रवन्ध गरिनेछ । सोका लागि विज्ञान विषय अध्ययन प्रोत्साहन कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
६. शिक्षकहरुकोपेशागतविकास,
क्षमताविकासतालिमतथाकार्यशालाकालागिआवश्यकबजेटविनियोजनगरेकोछु ।
७. विद्यार्थीदिवाखाजाकार्यक्रमकालागिआवश्यकबजेटविनियोजनगरेकोछु ।
८. विद्यालयकोआन्तरिकव्यवस्थापनरशैक्षिकगुणस्तरलाईअभिवृद्धिगर्नप्रभावकारीअनुगमननियमनकोआवश्यकव्यवस्थामिलाईनेछ ।
९. ह्युमनप्राक्टिसफाउण्डेसनसँगकोसहकार्यमाविद्यालयपूर्वाधारनिर्माणकालागिआवश्यक बजेटव्यवस्थागरेकोछु । विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि रु.१२ लाख६ हजार रुपैया विनियोजन गरेको छु ।
१०. उत्कृष्ट विद्यालयमा अपनाइएका विधि, पद्धति र नवचारहरु प्रत्यक्ष अवलोकन मार्फत शिक्षा र सिकाइमा गुणात्मक सुधार गर्नअध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
११. समग्रमाशिक्षाविकासकार्यक्रमतर्फरु.१करोड५२लाख५०हजारबजेटविनियोजनगरेकोछु ।

सहकारीतर्फ:

१. सहकारीसंस्थाहरूको व्यवस्थापन अभिमुखिकरण, अन्तर्क्रिया तथा छलफलको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन मिलाइनेछ।

युवा तथा खेलकुद तर्फ :

१. युवा तथा खेलकुद क्षेत्रको सशक्तिकरण, प्रतिभा पहिचान र स्थानीय खेल संस्कृतिको प्रवर्द्धन गर्दै "स्वास्थ्य जीवनशैली, समावेशी सहभागी र सामाजिक एकता" को आधार मानेर चालु आर्थिक वर्षमा खेलकुद पूर्वाधार निर्माण तथा खेलकुद प्रवर्द्धन कार्यक्रममा रु. ४० लाख विनियोजन गरेको छ।

रोजगार कार्यक्रम तर्फ :

१. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम गाउँपालिका साझेदारी तर्फ रु. १० लाखविनियोजन गरेको छ ।

उद्यम विकास तर्फ

१. साना तथा घरेलु उद्योग प्रवर्द्धन, स्तरोन्नति, प्रविधि हस्तान्तरण, सीप विकास तालिम, उद्यमशिलता विकास लगायतका तालिममा आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ।

पर्यटन :

१. खुवालुङ्ग र चेपलुङ्ग पार्कलाई पर्यटकीय गणतव्यको रूपमा विकास गर्न होमस्टे व्यवस्थापन, पदमार्ग निर्माणका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरेको छ।
२. पर्यटनपूर्वाधारविकासरपर्यटनप्रवर्द्धनकोगर्नेऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, पुरातात्विकरप्राकृतिकसम्पदाहरूकोदिगोसंरक्षण, प्रवर्द्धनरव्यवस्थापनगरीआन्तरिकतथाबाह्यपर्यटकलाईआकर्षितगर्नआवश्यकबजेटविनियोजनगरेकोछ।

पूर्वाधार विकास :

१. गाउँसभासदस्यविकास कार्यक्रमअन्तर्गतप्रति गाउँसभा सदस्य एकलाखकोकार्यक्रमसञ्चालनगर्नकोलागिरु.
३७लाखविनियोजनगरेकोछु । यसकार्यक्रमअन्तर्गतभौतिकपूर्वाधारसम्बन्धीआयोजना सम्बन्धितगाउँसभासदस्यलेछनौटगरेपछिकार्यान्वयनहुनेव्यवस्थागरेकोछु ।

सडकपूर्वाधार :

२. संघीय सरकारको समपुरक अनुदान अन्तर्गत पिप्ले-लुधुंग- राईघाट ग्रामिण सडक आयोजना कार्यान्वयनका लागि रु. ८५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३. प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदान अन्तर्गत कार्यान्वयन हुनेसुकेआहाल-माम्फिङ- माडतिङ्ग सडक र पञ्चकन्या कोगलाङ्ग वस्ती सडक आयोजनाको लागि रु. ७० /७० लाख विनियोजन गरेको छु ।
४. स्थानीयसरकारमार्फतसञ्चालनगरिनेसडकयोजनाकालागिरु.
९०लाखविनियोजनगरेकोछु ।

भवन तर्फ:

१. छिन्ताङ्ग -साम्बुगाउँ(कागुने)स्वास्थ्यचौकीभवननिर्माणकालागिरु.१ करोड ४५ लाखविनियोजनगरेकोछु ।
२. ल्याण्डफिल्ड साइड निर्माणका लागि ८५ लाख विनियोजनगरेकोछु । स्थानीयसरकारमार्फतसञ्चालनगरिनेभवनयोजनाकालागिरु.८ ०लाखविनियोजनगरेकोछु ।

सिंचाईतर्फ:

१. संघ, प्रदेश, स्थानीय तह, स्वीस सरकार र उपभोक्ता समितिको साझेदारीमा सम्पन्न गर्ने गरी साना सिंचाई कार्यक्रम अन्तर्गत क). डुम्बुर्बोटे सिंचाई आयोजना अन्तर्गत रु. ३२ लाख ९ हजार र

ख). राइकार गुठीलाजाने सिंचाई योजनाका लागि रु. ३९ लाख ६९ हजार रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु ।

२. सिंचाई प्रणाली निर्माण तथा मर्मत संभारका लागि रु. ४ लाख विनियोजन गरेको छु ।

आदरणीय सभाध्यक्षज्यू,
गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

अब म आर्थिक तथा सामाजिक रूपले पछि परेका महिला, दलित, अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक, आदिवासी जनजाती लगायत कालक्षित समुदाय तर्फ विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु । महिलाहरूको हक अधिकारको संरक्षण, प्रवर्द्धन र कार्यान्वयन गर्न, क्षमता विकास र सशक्तिकरण गर्न, लैङ्गिक र घरेलु हिंसा नियन्त्रण गर्न तथा उद्यमशिलता प्रवर्द्धन गरी समतामूलक समाज निर्माण गर्नका लागि आवश्यक प्रवन्ध गरिनेछ ।

१. लैङ्गिक हिंसा, घरेलु हिंसा तथा कुरिती विरुद्धको कानूनी सचेतना कार्यक्रमको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
२. महिला समूहहरूलाई प्रविधी हस्तान्तरण कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३. प्रजनन स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रम, एकल महिला लक्षित कार्यक्रम, जे.सी. परीक्षण तथा महिला समूहहरूको सीप विकास कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
४. महिला विकास तर्फ आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

५. बालक्लव/ बाल सञ्जाल गठन, अतिरिक्त क्रियाकलाप तथा बाल विवाह विरुद्धको अभियान सञ्चालनका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
६. आदिवासी जनजातीहरूको लागि सीप विकास तालिमका आवश्यक विनियोजन गरेको छु ।
७. "सु-संस्कार हाम्रो पहिचान : बृद्धबृद्धालाई सम्मान"भन्ने नाराका साथ जेष्ठ नागरिकहरूको योगदान र भूमिकाको सम्मान तथा जेष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र सुदृढीकरणका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
८. दलितसमुदायका लागि सचेतना एवं आय आर्जन मूलक कार्यक्रमका लागि आवश्यक विनियोजन गरेको छु ।
९. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि निःशुल्क स्वास्थ्य जाँच शिविर एवम् निःशुल्क छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
१०. सहिद भूमिगाउँपालिकाको आदिवासी तथा अन्य विभिन्न जातजातीहरूको परम्परा देखि चलि आएको ज्ञान, सिप, कला, संस्कृतिको संरक्षण गर्नको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
११. महिला, बालबालिका आदिवासी जनजाती, दलित, पछाडी परेका वर्ग तथा समुदायको समावेशीकरण तथा लक्षित कार्यक्रमको लागि रु. ३९ लाख ६ हजार ६ सय १३ विनियोजन गरेको छु ।

"विपन्नसँग अध्यक्ष कार्यक्रम"

१. यस गाउँपालिका भित्र आर्थिक, सामाजिक रूपले जोखिममा रहेका विपन्न परिवारहरूको समस्या पहिचान, सम्बोधन तथा निराकरण मार्फत जीवन स्तरमा गुणात्मक सुधार गर्न एवं भौतिक पूर्वाधार तर्फका आयोजना तथा कार्यक्रमहरू आवश्यकता अनुसार स्थानीय कानून बमोजिम छनौट गर्दै कार्यान्वयन गर्नको लागि रु. ४० लाख विनियोजन गरेको छु ।

वन, वातावरण तथा जैविक विविधता संरक्षण

१. वन, वातावरण, जैविक विविधता, भू-संरक्षण एवं विपद् जोखिम न्यूनीकरण कालागिरु. ४ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
२. “फोहोर मैला व्यवस्थापन तथा वातावरण संरक्षण योजना” अन्तर्गत वातावरण तथा फोहोर मैला व्यवस्थापन शीर्षकमा रु. ४ लाख विनियोजन गरेको छु।

आदणीयसभाध्यक्षज्यू,

गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

१. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको क्षमता विकास तथा अन्य स्थानीय तहमा भएका भएका असल अभ्यासहरूको अध्ययन गर्न अध्ययन तथा अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।
२. गाउँपालिकाले सेवा करारमा लिएका जनशक्ति, कृषी तथा पशु सेवामा कार्यरत कृषी स्नातक र एक गाँउ एक कृषी तथा पशु प्राविधिक तथा सेवा करारमा भएका जनशक्तिलाई निरन्तरता दिएको छु।
३. गाउँपालिकामा करार सेवामा कार्यरत रहेका कर्मचारीलाई सामाजिक सुरक्षा कोष प्रणालिमा आवद्धता गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।
४. न्यायिक समिति सचिवालय व्यवस्थापन एवं क्षमता विकासका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु।
५. भूमि समस्या समाधान अन्तर्गत भूमिहीन दलित, सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासी व्यवस्थापन कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु।
६. मानव संसाधन विकास, सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधीको प्रयोग तथा विस्तारको आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ। यसका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु।

७. पूँजीगत अनुसन्धान तथा विकास कालागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
८. उपभोक्ता समितिको दीर्घकालिन विकल्पको रूपमा टोल विकास संस्थालाई गठन तथा परिचालन गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरेको छु ।
९. सार्वजनिक उत्तरदायित्व तथा जवाफदेयता प्रवर्द्धन गर्न कालागि सार्वजनिक सुनुवाइ, सार्वजनिक परीक्षण तथा सामाजिक परीक्षणको आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

आदणीय सभाध्यक्षज्यू,

गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

१. अबम आगामी आर्थिक वर्ष

२०८२/०८३ मायस गाउँपालिकालाई प्राप्त हुने स्रोत र सोको विनियोजन बारेमा संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्दछु ।

आगामी आर्थिक वर्षका लागि कूल रकम रु ४८ करोड ७० लाख ५२ हजार ६ सय १३ विनियोजन गरेको छु । जसमध्ये,

१. सङ्घीय सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फबाट रु. ८ करोड २५ लाख,
२. सङ्घीय सरकार राजस्व बाँडफाँडबाट रु ८ करोड १० लाख ३६ हजार ६ सय १३,
३. सङ्घीय सरकार शसर्त अनुदान (चालु र पूँजीगत) तर्फबाट रु २२ करोड ४३ लाख,
४. सङ्घीय सरकार विशेष अनुदान तर्फबाट रु २ करोड ३० लाख,
५. प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदान तर्फबाट रु १ करोड ४० लाख,
६. प्रदेश वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फबाट रु ७५ लाख ५ हजार,
७. सवारी साधन कर बाँडफाँड (प्रदेश) बाट रु ५० लाख ८५ हजार
८. शसर्त अनुदान (प्रदेश) बाट रु ३९ लाख २६ हजार

९. सहिदभूमि गाउँपालिकाको आन्तरिक आयको राजस्व अनुमानबाट रु ६३ लाख र अन्य आय तर्फबाट रु १० लाख,

१०. आ.व.२०८१/०८२मा खर्च हुन नसकी नगद मौज्दात बाँकी रहन सक्ने अनुमानित रकमबाट रु.३ करोड प्राप्त हुने अनुमान समेत यसै बजेटमा समावेश गरेको छु ।

व्ययको अनुमान

ख.आ.व. २०८२।०८३ को व्ययको अनुमान			
क्र.सं.	शिर्षक	आ.व. २०८२/०८३ को अनुमानित	अक्षरमा
१	चालु तथा प्रशासनिक खर्च (वडा कार्यालय समेत)	७५,०००,०००	रु. ७ करोड ५० लाख
२	सम्पुरक कोष	१०,३७०,०००	रु. १ करोड ३ लाख ७० हजार
३	आकस्मिक व्यवस्थापन कोष	३००,०००	रु. ३ लाख
४	साझेदारी बजेट		रु. १ करोड २१ लाख
४.१	ह्युमन प्राक्टिस फाउण्डसेन साझेदारी	७,०००,०००	
४.२	SIP परियोजना साझेदारी	१,६००,०००	
४.३	अपाङ्गता पुनर्स्थापना साझेदारी	१,५००,०००	

५.४	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम साझेदारी	१,०००,०००	
५.५	अन्य भौतिक पुर्वाधारसाझेदारी	१,०००,०००	
७	मर्मत संभार कोष	१,०००,०००	रु. १० लाख
८	कृषि विकास शाखा	३,०००,०००	रु. ३० लाख
९	पशु विकास शाखा	३,०००,०००	रु. ३० लाख
१०	सिंचाई प्रणाली निर्माण तथा मर्मत सम्भार	४००,०००	रु. ४ लाख
११	घरेलु साना तथा उद्योग प्रवर्द्धन	४००,०००	रु. ४ लाख
१२	सहकारी शाखा	४००,०००	रु. ४ लाख
१३	पर्यटन पुर्वाधार तथा पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२,०००,०००	रु. २० लाख
१४	स्वास्थ्य शाखा	४,०००,०००	रु. ४० लाख
१५	आयुर्वेद तथा आरोग्यता प्रवर्द्धन	४००,०००	रु. ४ लाख
१६	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा	१५,२५०,०००	रु. १ करोड ५२ लाख ५० हजार
१७	खानेपानी तथा सरसफाई	३,०००,०००	रु. ३० लाख
१८	भाषा, संस्कृति र ललितकला प्रवर्द्धन	५००,०००	रु. ५ लाख

२१	विपन्नसँग अध्यक्ष कार्यक्रम	४,०००,०००	रु. ४० लाख
२२	खेलकुद पुर्वाधार तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४,०००,०००	रु. ४० लाख
२३	महिला तथा बालबालिका शाखा (महिला, बालबालिका, युवा, ज्येष्ठनागरिक, अपाङ्गता कार्यक्रम, आदिवासि जनजाति, दलित लगायत लक्षित वर्ग)	३,९०६,६९३	रु. ३९ लाख ६ हजार ६ सय ९३
२४	विपन्न सहायता कार्यक्रम	५००,०००	रु. ५ लाख
२५	भवन तथा शहरी विकास	८,०००,०००	रु. ८० लाख
२६	सडक पूर्वाधार	९,०००,०००	रु. ९० लाख
२७	गाउँसभा सदस्य विकास कार्यक्रम	३,७००,०००	रु. ३७ लाख
२८	अन्य सार्वजनिक निर्माण तथा मर्मत संभार	५००,०००	रु. ५ लाख
२९	सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण	१,०००,०००	रु. १० लाख
३०	वन, जैविक विविधता संरक्षण तथा जलाधार संरक्षण	४००,०००	रु. ४ लाख

३१	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	४००,०००	रु. ४ लाख
३२	विपद् व्यवस्थापन कोष	१,०००,०००	रु. १० लाख
३३	सूचना प्रविधि	४००,०००	रु. ४ लाख
३४	पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	१,०००,०००	रु. १० लाख
३५	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण	२००,०००	रु. २ लाख
३६	जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम	१,०००,०००	रु. १० लाख
३७	प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	१,०००,०००	रु. १० लाख
३८	गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेको बजार क्षेत्र, वडा कार्यालय रस्वास्थ्य संस्थामा सि सि क्यामेरा जडान	१,०००,०००	रु. १० लाख
३९	मध्यमकालिन खर्च संरचना निर्माण	३००,०००	रु. ३ लाख
४०	गाउँपालिकाको प्रोफाईल निर्माण	३००,०००	रु. ३ लाख
४१	सहिदभूमि गाउँपालिकाको आवधिक योजना निर्माण	१,०००,०००	रु. १० लाख

४२	गाउँपालिकाको लोगो तथा पालिका गान निर्माण	५००,०००	रु. ५ लाख
४३	बालमैत्री वडा घोषणा कार्यक्रम	३००,०००	रु. ३ लाख
४४	फर्निचर तथा फिक्चर्स खरिद	५००,०००	रु. ५ लाख
४५	मेसिनरी औजार खरिद	५००,०००	रु. ५ लाख
४६	घरधुरी अभिलेखीकरण	२००,०००	रु. २ लाख
४७	टोल विकास संस्था गठन तथा परिचालन	२००,०००	रु. २ लाख
४८	न्यायिक समिति	१,०००,०००	रु. १० लाख
४९	वडा स्तरीय योजना	१६,५००,०००	रु. १ करोड ६५ लाख
५०	गाउँपालिका स्तरीय योजना	०	०
५१	आ.व. २०८१।०८२ मा सम्पन्न हुन नसकी बाँकी रहेका आयोजनाको भुक्तानी	३०,०००,०००	रु.३ करोड
५२	सम्पुरक अनुदान संघ	८४०००००	रु.८४ लाख
५३	सशर्त अनुदान संघ	२२४३०००००	रु. २ करोड २४ लाख ३० हजार
५४	विशेष अनुदान संघ	२३००००००	रु. २ करोड ३० लाख
५५	सम्पुरक अनुदान प्रदेश	१४००००००	रु. १ करोड ४० लाख
५६	सशर्त अनुदान प्रदेश	३९२६०००	रु. ३९ लाख २६ हजार

५७	विशेष अनुदान प्रदेश	०	०
	जम्मा	४८७,०५२,६९३	रु. ४८ करोड ७० लाख ५२ हजार ६ सय ९३

आदणीयसभाध्यक्षज्यू, गाउँसभासदस्यज्यूहरु,

१. चालुआ.ब. २०८१/८२ कोहालसम्मको कार्यक्रमतथाबजेटकोसमिक्षाकासाथैआगामीआ.ब.२०८२/८३ कोकार्यक्रमतथाबजेटप्रस्तुतभएसँगैगाउँपालिकाकोयोजनातथाबजेटकोसफलकार्यान्वयनहुनुअतिआवश्यकछ। योजनातथाबजेटकोकार्यान्वयनगर्दात्यसकोगुणस्तर, पारदर्शितारजवाफदेहितापनिसँगैआउनेविषयभएकोलेगाउँपालिकाकोयोजनाकार्यान्वयनमायस्ताविषयलाईध्यानदिनुपनिउतिकैआवश्यकछ। यस्ताचुनौतिहरुलाईपारगर्दैआगामीवर्षकोयोजनातथाकार्यक्रमसफलबनाउनगाउँसभासदस्य, कर्मचारीवर्गस्थानीयउपभोक्ताहरुकोभूमिकामहत्वपूर्णहुनेभएकोलेसोहीबमोजिमयहाँहरुकोसहयोगकोअपेक्षागरेकोछु।
२. विकासकालागिभएकोखर्चकोप्रगतिभन्दा पनिविकासलेआमनागरिककोजनजीविकामाकतिसकारात्मकप्रभावपर्योभन्नेविषयमहत्वपूर्णहुन्छ। त्यसैले विकासबाटप्राप्तलाभहरुकोसमन्यायिकढंगलेवितरणमार्फतसामाजिकन्यायकायमगर्दैयसगाउँपालिकाकोदीर्घकालिनसोच“सहिदभूमिकोसमृद्धि:शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटनरकृषि”लाईआत्मसाथ गरी समृद्धसहिदभूमिबनाउनेस्थानीयसरकारकोअभियानमाराजनैतिकदल, नागरिकसमाज, निजी क्षेत्र, पेशागतसंस्थाकामहानुभावहरु, शिक्षक, पत्रकारलगायतसम्पूर्ण गाउँपालिकाबासीमासहकार्यसहयोगकोअपिलगर्दछु।

अन्त्यमा,

दोस्रो गाउँसभाको सातौँ अधिवेशनको दोस्रो बैठकको यस विशेष अवसरमा गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू, राजनैतिक दलका पदाधिकारीहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारी वर्ग, सञ्चारकर्मी, विभिन्न पेशा, क्षेत्र र समुदायबाट प्रतिनिधित्व गर्नुहुने महिला तथा सज्जन वृन्दमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

जयसहिदभूमि

धन्यवाद !

ईति सन् २०८२ असार १० गते

नेपाल संवत् १९४५ तछलागा चतुर्दशी ।